Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 0730..
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 247. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 30-го ГРУДНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 30, 1982 No. 247. VOL. LXXXIX.

ПАПА ПРОГОЛОСИВ ЮВІЛЕЙНИЙ РІК КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Ватикан. — Папа Іван Павло II вперше змінив традицію різдвяних привітань поруч із привітаннями у 42-ох мовах світу, починаючи на італійській, а кінчаючи польською, він також проголосив наступний 1983 рік ювілейним роком Католицької Церкви.

В 1983 році Католицька Церква буде святкувати 1950 років від воскресення Ісуса Христа. Тому йому буде посвячений 1983 рік, а Папа закликав вже від тепер приступати до його відзначення „з вірою, любов'ю і надією".

Католицька Церква звичайно святкує ювілеї кожні 25 років. Останній такий ювілей відзначувано у 1975 році. Не зважаючи на те, Папа Іван Павло II проголосив це надзвичайне святкування на 1983 рік, щоб відзначити круглу річницю воскресення Ісуса Христа.

Останній раз таке надзвичайне святкування у Католицькій Церкві було ще у 1933 році.

Це, що Папа проголосив його в часі свого різдвяного привітання надає йому особливого значіння і вказує на те, що Папа бажає, щоб вірні прийняли до тієї річниці особливу настанову та закріпили свою віру. На це вказували також привітання Папи для своїх земляків у Польщі, в яких він закликав усіх, що терплять розлуку зі своїми найближчими, набрати з Різдвом Христовим нової віри і „бачити нове світло".

Проф. Я. Рудницький доповідав про Київ

Монтреаль, Кве. (ОУПС) — Тут у приміщеннях Мекґілського університету 16-го грудня відбулося останнє в 1982 році зібрання відділу Наукового Т-ва ім. Шевченка під керуванням проф. Яреми Келебая, голови місцевого осередку НТШ.

Відкриваючи зібрання, він привітав гостя, проф. Т. Домарадського, директора Інституту порівняльного культурознавства в Монтреалі, й його секретаря д-р Анну Бйолік. Як основник славістики в Квебеку в 1948 році проф. Домарадський пригадав присутнім часи започаткування університетського українознавства в 1950-их роках під керуванням о. д-ра Залеського, д-ра Донцова, проф. Русова, д-ра Федева й інших та привітав відновлений осередок праці НТШ в Монтреалі.

Відтак проф. Роман Сербин заповів конференцію для відзначення 50-річчя голоду в Україні, що відбудеться в березні 1983 року.

Головну доповідь про „Слов'янську топоніміку й вік Києва" дав проф. Ярослав Рудницький. Нав'язуючи до ювілейної Асамблеї УММАН в Оттаві, на якій він вперше говорив про давність назви Києва, доповідач навів широко призбираний матеріял із назвами типу „Київ" на різних територіях слов'янщини (крім України, в Польщі, Чехії, Лужиці, Сербії, Болгарії) підтримав порівняльно-історичними даними тезу проф. М. Грушевського про „літописний міт" — оснування Києва полянським князем чи перевісником Києм. На думку проф. Рудницького гіпотеза українського історика правильна, їй бракувало одначе „неміто-логічного" позитивного пояснення, бо саме заперечення літописної легенди в науці — замало. Прелегент обґрунтував тезу про назву Києва, як огородженого палісадою — частоколом („киями") городища. Аналогічна назва, на його думку, шведський Стокгольм - „опалісаднений холм". Як така, назва Києва має принаймене три тисячі років за собою й тому всякі „ювілеї" 1500-ліття чи 2000-ліття Києва „мітологічні" — не мають солідних перед та історичних підстав.

Після доповіді відбулася жвава дискусія з участю багатьох присутніх, що в основі прихильно віднеслися до цієї теорії.

У світі

МОСКОВСЬКА ГАЗЕТА „Правда" у своїй передовій статті в понеділок, 27-го грудня, повідомила, що Совєтський Союз настоює на прийнятті його пропозиції відносно зменшення кількости ядерних ракет середнього засягу в Европі.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ АІМ, офіційного агентства Мозамбіку, кубинський віцепрезидент Хуан де Альмейда Боске запропонував у понеділок, 27-го грудня, післати до Мозамбіку кубинських технічних дорадників. Цю пропозицію віцепрезидент Куби зробив під час промови в найбільшій фабриці сталі в столиці Мозамбіку Мапуто.

УСТУПАЮЧИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Португалії Франсіско Пінто Бальсемао повідомив у понеділок, 27-го грудня, що він запропонує Віктора Креспо, президента соціял-демократичної парляментарної групи, своїм наступником. В середу, 29-го грудня, Бальсемао представив Креспо для затвердження національному комітетові своєї партії, а потім партнерам — лідерам демократичного альянсу. В четвер кандидатуру Креспо мав затвердити президент Португалії Антоніо Іянес.

ОФІЦІЙНІ ПРЕДСТАВНИКИ Таїлянду повідомили в понеділок, 27-го грудня, що понад 2,000 комуністичних повстанців піддалися урядовим військам на півночі Таїлянду.

ЯК ПОДАВ ДЕПАРТАМЕНТ енергії в понеділок, 27-го грудня, сейсмічна апаратура в ЗСА зареєструвала на Різдво підземний атомовий вибух у Совєтському Союзі. Повідомлення нічого не говорить про силу вибуху.

ВЛАСТІ КРЕМЛЯ проголосили амнестію з нагоди 60-ліття утворення СССР. Амнестія не включає політичних в'язнів.

РЕЧНИКИ АДМІНІСТРАЦІЇ президента Реґена повідомили, що може наступити охолодження американсько-румунських відносин. Вони заявили, що передбачається вислати наступного місяця до Букарешту високу урядову делеґацію, щоб остерегти Румунію проти введення запланованого податку на кошти освіти для осіб, які бажають виеміґрувати за кордон.

ПЕКІН КРИТИКУВАВ Москву в третю річницю нападу совєтських військ на Афганістан і закликав інші країни дати підтримку, включаючи „матеріяльну допомогу", афганським повстанцям, щоб змусити Совєтський Союз вивести свої війська з цієї країни.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС ВІДБУВ КІНЦЕВОРІЧНІ НАРАДИ

ПІДСУМКИ ПРАЦІ В КОНВЕНЦІЙНОМУ 1982 РОЦІ ТА ПЛЯНИ НА НАСТУПНИЙ 1983 РІК БУЛИ ГОЛОВНИМ ПРЕДМЕТОМ НАРАД

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Підсумки праці за 11 місяців цього конвенційного 1982 року і пляни дальшої праці в новому 1983 році, що буде для УНСоюзу ювілейним роком з уваги на 90 років безперервної появи його офіціяльного органу „Свобода", точно 50 років появи його англомовного „Українського Тижневика" і 30 років випуску його дитячого журналу „Веселка", були головним предметом цілоденних нарад та відповідних рішень Головного Екзекутивного Комітету, що відбулися тут у приміщеннях його Головної Канцелярії в понеділок, 27-го грудня ц. р.

Наради відкрив, вітаючи приявних із святами Різдва Христового і Нового Року, та ними проводив головний предсідник д-р Іван Флис і в них, разом з ним, взяли участь усі екзекутивні урядовці: заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний директор для Канади сен. Павло Юзик, заступниця головного предсідника Гльорія Пашен, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук і головний організатор Степан Гавриш. Приявними на нарадах були головний контролер о. протопресвітер Степан Біляк та головний редактор „Свободи" Зенон Снилик.

Після схвалення запропонованого головним предсідником порядку нарад та прийняття зреферованого головним секретарем протоколу з попередніх нарад, приступлено до звітування, що його традиційно започаткувала своїм звітом головний касир Уляна Дячук.

Звіт головного касира

Головний касир У. Дячук насамперед познайомила учасників нарад з новими інвестиціями, які однодушно схвалено. В дальшому звітувала про ряд змін в інвестиціях, приготовивши та вручивши учасникам нарад копії таблиць з точними даними тих змін, як і таблиці прибутків і видатків Дому УНС та, вкінці, виказ загальних прибутків і видатків УНС за 11 місяців цього року.

У своїх виясненнях і коментарях до таблиць і зіставлень звітодавець ствердила, що майно УНСоюзу за 11 місяців 1982 року збільшилося на суму 954,969 дол. і з кінцем листопада ц.р. виносило 47,555,831 дол. У двох попередніх роках приріст майна УНС був більший: в 1981 році цей приріст виносив 1,475,787 дол., а в попередньому 1980 році цей приріст був на 1,283,808 дол. Причиною зменшення приросту в цьому 1982 році були головно видатки, зв'язані з 30-ою Конвенцією УНС, які досі винесли суму 358,388 дол. і ще будуть дещо збільшені із виплатою залеглостей. У порівнянні з попереднім роком поважно збільшилися також деякі видатки, зокрема на: видавництво „Свобода" 182,000 дол. більше, виплати дозрілих грамот на 163,000 дол. більше, посмертні виплати на 36,000 дол., грошові звороти на 35,000 дол. Збільшилися також ще інші виплати, але вже самі наведені дають загальну суму 774,000 дол., що загальну суму приросту майна УНСоюзу в цьому році збільшило б до 1,729,000 дол.

У прибутках за минулих 11 місяців цього року замітно збільшились зокрема суми одержаних відсотків від вартісних паперів-бондів (майже на 315,000 дол.) та відсотки від гіпотечних позичок (на приблизно 30,000 дол.). Натомість зменшилася сума одержаних вкладок на приблизно 39,000 дол. Загальна сума членських вкладок за 11 місяців ц. р. виносить 2,711,448 дол.

Прибутки Союзівки в цих 11 місяцях принесли 530,626 дол. і вони є на 10,000 дол. більші від прибутків у такому часі минулого року, але видатки в цьому часі збільшилися на 16,000 дол. Крім цього, поважну суму, бо 31,530 дол. видано вже на різні направи; на задоволення вимог пожежних властей відносно забезпечення від вогню видано дальших 12,342 дол., на різні необхідні машини й умеблювання 19,340 дол. та 16,500 дол. на матеріяли — електричні проводи, килими, фарби тощо.

Прибутки і видатки Корпорації Дому УНС: усіх прибутків за 11 минулих місяців було 1,997,427 дол., тобто на 135,910 дол. більше, як у такому часі попереднього року (7,3%). Самі чинші дали 1,965,030 дол. прибутку, що є на 6.6% більше від попереднього року.

Видатки Корпорації виносили суму 1,771,817 дол. і майже рівняються видаткам у такому часі попереднього року, хоча були деякі надзвичайні видатки, як виплата 44,813 дол. корпораційних податків за перші роки існування Корпорації. Також вирівняно залеглість за вживання води від початку існування будинку. Виплата відсотків від позичок була на 33,000 дол. менша, ніж у такому часі попереднього року. Уже в листопаді ц.р. вповні сплачено банкову позичку на будинок і тепер ще залишається борг УНСоюзові в сумі 8,400,000 дол. та боргові зобов'язання для членів на суму 4,492,000 дол. Звітодавець поінформувала, що вона в попередньому кварталі звернулася до власників боргових зобов'язань із запитом, чи вони погодилися б на акумуляцію належних їм відсотків при їхніх інвестованих у цих зобов'язаннях сумах. На 606 висланих запитів відповіло 200 власників боргових зобов'язань і з них тільки 83 погоджуються на таку акумуляцію.

У. Дячук закінчила свій звіт загальним оглядом проведеної в звітовому часі братської активности, якою під наглядом і опікою звітодавця відає Марта Кордуба.

Звіт У. Дячук, після деяких запитів та дискусії, прийнято одноголосно.

Звіт головного секретаря

Головний секретар В. Сохан у своєму звіті ствердив, що за 11 місяців 1982 року секретарі відділів, організатори та конвенційні делеґати придбали разом 1,891 нового члена, в тому 605 членів департаменту молоді, 1,075 дорослих членів та 211 членів із акцидентовим забезпеченням. До дня цього засідання одержано вже на грудень 300 аплікацій на нові грамоти.

В тому ж часі втрати в членстві в наслідок суспенди виносили тільки 26 членів, грошових зворотів — 1,174, виплат за дозрілі вивінувальні грамоти — 875, закінченого плачення вкладок за грамоти кляс P-20 та P-65 — 1,148 і смертних випадків — 845.

Тому що числа придбаних нових членів не покривали навіть сподіваних втрат у членстві, УНСоюз втратив начисто за цих 11 місяців 2,131 члена, а в числі загального членства — 1,587. З кінцем листопада було в УНСоюзі разом 59,100 активних членів та 81,822 всіх членів, включно із власниками виплачених грамот і грамот на безплатному продовженні забезпечення.

Проголошена акція подвоєння забезпечення членів без лікарських оглядин принесла досі понад 200 аплікацій на нові грамоти, що їх виповнили у 90 відсотках члени у віці 61 до 65 років, а решта головно у віці 56 до 60 років. Ця акція подвоєння забезпечення була проголошена в половині жовтня ц.р. шляхом оголошень у „Свободі" та в „Українському Тижневику", як теж розсилкою оголошень-летючок секретарям відділів, організаторам та членам.

Вирішена 30-ою Конвенцією підвишка в ціні передплати „Свободи" для членів УНС до 15 дол. річно, 7.50 піврічно, 3.75 квартально та 1.25 місячно, входить в силу від 1-го січня 1983 року. Рекордовий Відділ саме закінчив працю над переведенням цих змін на картотеках IBM та виказах членів так, що підвишку платитимуть члени від 1-го січня 1983 року, або від чергової дати, в якій припадає перша платність вкладок цього члена-передплатника після 1-го січня 1983 року. З повідомленнями про платність вкладок у січні 1983 року були вислані секретарям відділів карточки з виясненням про нові ціни передплати, щоб їх секретарі пересилали, або вручали членам, які платять передплату „Свободи" з вкладками.

По узгідненні з актуарієм звітодавець виготовив пропозицію підвищення максимальних сум забезпечення без лікарських оглядин та введення забезпечення з лікарськими оглядинами без обмеження суми. Ця пропозиція включатиме теж нові межі для реасекурування грамот, виданих на вищі суми забезпечення.

Наші старання про затвердження нових текстів грамот забезпечення, щоб вони відповідали вимогам „читкости", все ще не закінчені, бо очікується ще на їх апробату від декількох стейтів. Також нова форма аплікації, яку приготовлено і вже є складений друк, вичікує ще на апробату забезпеченевими урядами.

В найближчих плянах є проєкт ревізії всіх грамот УНСоюзу, тобто їхніх вкладок, зворотних вартостей, дивіденд та організаційних винагород, як також впровадження нових плянів-кляс забезпечення. В справі нових кляс забезпечення засягається поради не лише в актуарія, але і в інших фахівців життьового забезпечення, як Джеймс Балу, та у досвідчених продавців комерційного забезпечення. Ці реформи та нові грамоти можуть вже бути пов'язані із злукою двох союзів, про яку ідуть переговори проводів обох установ.

Секретарка 30-ої Конвенції Марія Савчак саме кінчає виготовлення протоколу цієї Конвенції, частина якого вже складена і приготовляється до публікації у „Свободі" вже в найближчих днях.

Від деякого часу ведуться переговори про покращання і збільшення механізації праці в Головній Канцелярії при допомозі компюторів та інших бюрових машин. Після докладного розгляду пропозицій декількох компюторських підприємств зробиться відповідне рішення, базоване на потребах і коштах такої модернізації діловодства УНСоюзу — поінформував В. Сохан на закінчення свого звіту, до якого він приготовив також статистичні табелі про нових членів, рух членів, активних членів та загал членства в звітовому часі.

Після короткої дискусії звіт прийнято одноголосно.

Звіт головного організатора

Головний організатор С. Гавриш спершу ствердив, що за 11 місяців у цьому році УНСоюз придбав 1,891 нових членів, забезпе-

(Продовження на ст. 3)

ПЕРЕГОВОРИ В ЛИВАНІ НА ДОБРІЙ ДОРОЗІ

Хальде, Ливан. — Як уже інформовано, делеґації Ливану та Ізраїля розпочали переговори в цьому прибережному містечку, приблизно 4 милі на південь від Бейруту. Ливан сподівається домовитися про виведення чужинецьких військ із своєї території, а Ізраїль надіється прокласти в цих переговорах шлях до укладення договору із своїм сусідом про безпеку на своїх північних кордонах.

Переговори, які стали можливими в наслідок інтенсивних старань ЗСА на протязі останніх трьох місяців спонукали обидві сторони сісти за спільний стіл переговорів, розпочалися у вівторок, 28-го грудня, у скромному готелі містечка Хальде. Ще до понеділка це містечко було ареною жорстоких боїв між правою християнською міліцією та лівими мусулманськими друзами. Бої припинилися лише після того, як ізраїльці укріпили цей район у понеділок танками і важкоозброєними військами. Відкриття переговорів розпочалося після посиленої контролі і перевірки всіх, хто входив до готелю, особливо кореспондентів. Засідання розпочалися при закритих дверях.

Після першого засідання була зроблена коротка заява, в якій говорилося тільки про те, що обговорювався лише порядок нарад в „щирій" атмосфері.

Передбачається також, що переговори будуть складні та довготривалі. Ливанський уряд президента Аміна Ґемаєля старається, щоб переговори зосереджувалися на питанні виводу ізраїльських військ з Ливану. Ізраїльці наполягають на ширшому об'ємі питань — обговоренні нормалізації відносин між Ливаном і Ізраїлем взагалі, відкритті кордонів, торгівлі та інших заходах, спрямованих на заключення мирного договору, що є надзвичайно важким для президента Ґемаєля, християнина, який править в країні, сильно поділеній на різні, ворожі між собою групи.

Тоді, як ливанська сторона говорить про ролю американців у переговорах як „партнерську", ізраїльський уряд Менахема Беґіна говорить про американську ролю як „спостерігача".

Сніговії, повені і тепло навістили ЗСА

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Особливо химерна погода навістила в останніх днях цілий терен Північної Америки.

Коли в східніх стейтах ЗСА панує нечувана на цю пору року хвиля тепла, що зуміла стопити навіть сніг на найвищій горі Вашінґтон в Ню Гемпширі, стейт Луїзіяна заллятий водою з рік, що виступили з берегів після кількаденної зливи, а в Колорадо, Небрасці та Ню Мексіко цілий рух затриманий через засніжені дороги та сніговії нечуваного розміру. Найбільша з них досі навістила Колорадо, де дослівно в час різдвяних днів завмерло все життя під 5-6 стопами снігу. Вперше від 27-ох років міжнародне летовище в Денвері, Колорадо, було зачинене через 30 годин, залишаючи на безнадійне чекання тисячі людей, які поспішали домів на свята.

Не менші комплікації викликали повені, що їх спричинив зливний дощ в Луїзіяні. Там мусіли евакувати тисячі людей із поодиноких місцевостей, а небезпека виливу рік грозить також в стейті Міссісіпі в південному Тексасі.

Урядники бюра погоди стверджують, що це було найтепліше Різдво в стейтах Ню Йорк, Мишиґен і Висконсин. В Ню Йорку температура переступила 60 ступенів Фаренгайта, спричинивши пробудження весняних квітів і пупляшків на кущах. Мешканці прийняли цей несподіваний дар природи з приємністю з уваги на кошти опалу і святочні зайняття, зате власники лещатарських з'їздів на східньому побережжі стоять в обличчі величезних фінансових втрат з уваги на цілковитий брак снігу та можливості його штучного виробу.

Всі ці примхи і зміни погоди в ЗСА йдуть у повний розріз із передбачуваннями на цьогорічну зиму, яка на східньому побережжі мала бути виїмково гостра.

В Америці

МІШЕЛ СІНДОНА, італійський фінансист, що вже два роки перебуває в американській в'язниці за банкові шахрайства далі є під розглядом міжнародних чинників у зв'язку з його постом фінансового дорадника Ватикану та участю в акціях італійської мафії.

У ЗВ'ЯЗКУ З ТРЕТЬОЮ річницею совєтської інтервенції в Афганістані, президент Роналд Реґен ствердив, що політика СССР не виправдала себе на тому відтинку і закликав нового диктатора в Кремлі до мирового закінчення війни в Афганістані.

ТОВАРИСТВО ОДУБОН, яке займається опікою над крилатими мешканцями ЗСА, звертає увагу, що вживання сонця як джерела енерґії може викликати таку саму небезпеку для довкілля, як і інші штучні засоби. Небезпеку вживання сонця як палива бачать у занечищенні повітря, житті тварин та в більшому вживанні матеріялів для будівель.

ВІДОМА МЕДИЧНА школа Мт.Сайнай в Ню Йорку подала до загального відома, що її науковий працівник д-р Джозеф Г. Корт, який робив через чотири роки біохемічні експерименти та опатентував свої праці, в більшості пофальшував свої наукові висліди, щоби діставати на свої праці високі грошеві дотації. Цікаве, що д-р Дж. Корт, відомий комуніст, повернувся до ЗСА після 22 років перебування у Чехо-Словаччині в 1976 році та відразу одержав працю у науковому секторі Мт. Сайнай.

ДЕПАРТАМЕНТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ повідомив, що відкинув пропозицію задержати як пустиню сотки тисяч акрів землі. Департамент буде розглядати також інші частини чи вони справді повинні залишитися пустелями. Більшість цієї землі є на заході і на південному заході ЗСА. Тепер на терені ЗСА є 80 мільйонів акрів землі, що належать до категорії пустель, на яких недозволені ніякі розшуки за природними багатствами.

В НЮ ДЖЕРЗІ РОЗГЛЯДАЮТЬ тепер можливість піднесення податків з 5 відсотків на 6 та піднесення податків на алькоголь. Обидві ці справи є темою окремої сесії законодавчих палат.

ЗНИЖЕННЯ ВІДСОТКОВОЇ стопи в останніх місяцях року причинилось до того, що в ЗСА закуплено більше домів, як в попередніх роках.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ІНВАЗІЇ МОСКВИ

Теґран, Іран. — Сотні протестуючих пройшли перед совєським посольством в Теґрані та інших столицях у понеділок, 27-го грудня, спалюючи совєтські прапори, вигукуючи „Геть КҐБ" на знак протесту в третю річницю совєтського військового нападу на Афганістан.

Офіційне совєтське пресове агентство ТАСС повідомило зі столиці Ірану, що „бунтівні елементи" здерли прапор з посольства і намагалися пробитися на подвір'я. ТАСС повідомило також, що совєтський уряд передав рішучу ноту протесту іранському урядові з приводу цього маршу-протесту.

Подібні демонстрації відбулися також у Бонні, Ню Делі, Вашінґтоні, Ню Йорку.

У нюйоркській демонстрації понад 400 афганців зібралися перед совєтською місією при ОН, де афганські та польські промовці засуджували совєтську аґресію. Багато дітей були одягнуті в протигазові маски з совєтською емблемою серпа і молота на знак протесту вживання Совєтським Союзом хемічної зброї в боротьбі з афганськими повстанцями.

Президент Роналд Реґен відзначив річницю виданням заяви у Вашінґтоні в неділю, 26-го грудня, хвалячи афганських „борців за свободу" і обіцяючи, що „Афганістан — це боротьба яку ми не забудемо."

Корейський дисидент прибув до ЗСА

Токіо, Японія. — Кім Дае Юнґ, південнокорейський опозиційний лідер, виїхав у четвер, 23-го грудня, з Сеулу до ЗСА після відбуття двох і пів року ув'язнення з 20-літнього терміну, на який він був засуджений за „підбурювання".

Кім, якому 57 років, приїхав до СЗА на лікування артриту. Минулого тижня його перевели з тюремної камери в Чонґжу, 70 миль на південь від Сеулу, до пильно охороненої крайової університетської лікарні в столиці.

Південнокорейський уряд не зробив жадного повідомлення про від'їзд Кіма; а репортерам було заборонено перебувати в околиці летовища, коли він від'їжджав.

Кім прилетів на летовище у Вашінґтоні в четвер, 23-го грудня. Офіційні особи Державного департаменту сказали, що мусів бути сильний дипломатичний тиск з боку ЗСА на південнокорейський уряд, щоб він звільнив Кіма. З Кімом приїхала його 60-літня дружина.

Рішення звільнити Кіма наступило після довгих і наполегливих старань Адміністрації президента Реґена переконати президента Південної Кореї Чан Ду Гвана звільнити Кіма. Переговори про звільнення проводив посол ЗСА в Сеулі Ричард Л.Вокер.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274 8964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

КҐБ, Болгарія і Папа

Такого ще не бувало, щоби будь-який міністер одверто закинув у парляменті будь-котрій чужій державі, що вона — її таємна поліція — була членом міжнародної змови, щоб убити Римського Папу. Тому не дивниця, що останні ревеляції італійської поліції про причетність трьох болгарських громадян, які займали різні пости своєї країни на терені Італії, до атентату на Папу Івана Павла II 13-го травня 1981 року стали найбільшою сенсацією в Італії і схвилювали італійське суспільство. У парляменті зголошено в цій справі інтерпеляції; на ті інтерпеляції відповідали на надзвичайній сесії парляменту 20-го грудня цього року міністер військових справ Леліо Ляґоріо і міністер справедливости Кліліо Даріда.

Міністер військових справ Ляґоріо не назвав по імені Совєтського Союзу ані московського КҐБ, але зробив виразний натяк на пов'язання атентату на Папу з совєтською політикою супроти Польщі. Західні пресові коментатори здогадуються, що італійський міністер мав на увазі виразну моральну підтримку, що її теперішній Папа давав польському робітничому рухові з його централею „Солідарність". Це становище Папи буцім-то було дуже невигідне кремлівським володарям, коли в західній пресі роїлося від поголосок про приготування Совєтського Союзу до військової інвазії на Польщу, щоби здавити цей робітничий рух за зразком здавлення військовою інтервенцією у Чехо-Словаччині у липні 1968 року ліберальних реформ Александра Дубчека.

Названий італійський міністер оборони (військових справ) закинув теж одверто комуністичному режимові у Болгарії, що той мав зв'язок з італійською терористичною організацією „Червона бриґада", яка схопила була у 1981 році у Римі американського генерала Джеймса Дозієра. Болгари, — казав він, обіцяли членам „Червоної бриґади" підтримку в заміну за вможливлення їм, болгарським комуністам, безпосередньо переслухувати схопленого американського генерала, щоб видістати від нього різні інформації про збройні сили Атлантійського Союзу (НАТО). Італійська військова контррозвідка перехопила різні, передавані засекреченим кодом, листи та депеші зі столиці Болгарії Софії до італійських „Червоних бриґадистів". Італійський міністер справедливости потвердив і поширив свідчення міністра оборони. Він виявив, що крім трьох болгарських громадян, затруднених у Римі, що їм закидається причетність до змови на життя Вселенського Патріярха, голови Католицької Церкви, ще два інші члени болгарської амбасади стоять під підозрою як шпигуни. Він заявив також, що італійські власті від самого початку слідства проти виконавця замаху на Папу турецького терориста Мехмета Алі Аджі не вірили йому, що це він сам без спільників заплянував і перевів атентат. Італійські власті, — казав міністер, — були відразу переконані, що тут ідеться про міжнародну змову. Атентатник місяцями роз'їздив по всій Европі, кількакратно заїздив до Болгарії, ввесь час розкішно жив, і гроші на всі ці забаганки терориста йшли почерез Болгарію.

Ця несамовита історія має різні аспекти. Поперше вона доказує, що всі міжнародні змови, націлені на вбивство найвище поставлених достойників, скорше чи пізніше вийдуть на денне світло. Далі: хоч Болгарія і совєтська преса рішуче заперечують будь-яку причетність до атентату на Папу, проте однаково італійці, як всі люди у широкому світі, ймуть віру більше італійським міністрам, як московським большевикам і болгарським комуністам. Ці ревеляції страшенно компромітують не тільки компартію Болгарії, але й компартію СССР тим паче, коли її генеральним секретарем став недавній голова КҐБ Андропов. Італійський міністер оборони назвав участь Болгарії у змові проти життя Папи „воєнним актом у часі миру". Дипломатичний конфлікт Італії з Болгарією з цього приводу певно буде зльокалізований. Але ця історія дошкульно вдарила по престижі і впливах самої італійської комуністичної партії, яка зрештою і раніше вже підкреслювала свою незалежність від Москви. І ця історія причиниться до кращого пізнання совєтської імперії з такими її сателітами, як Болгарія. Атентат проти Папи викликав обурення у всьому світі. Всі голови всіх держав присилали до Ватикану слова співчуття. Теперішні ревеляції в Італії дискредитують увесь комуністичний світ, який сприяє методам терору, і напевно спричиняться до ферменту між самими комуністами та водночас скріплять сторожкість західнього світу.

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надсилати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи назв треба дати в дужках і їх.

Михайло Кучер

ЯК ЗАТРИМАТИ ЛЮДЯНІСТЬ В СИСТЕМІ?

Що має робити людина, як вона має поводитися в совєтських умовах, щоб не перестати бути людиною? Це питання — бути чи не бути — стосується до всіх громадян т. зв. соціялістичного табору. Відноситься воно також і до Польщі. Як мають поводитися поляки, — таке питання ставлять польські інтелектуали, — що мають робити, аби заховати і розвинути ті вартості, завдяки яким створився польський народ із власною культурою?

Поляк тепер є предметом політичних маніпуляцій, а має стати господарем свого краю. Інакше кажучи, суспільство має свої завдання незалежно від того, що робить влада. Політиці недовір'я до людини з боку партії треба протиставити засаду правди, доброї віри та вартости кожної людини як такої.

Цілий світ опанувала тенденція занику суспільних зв'язків, атомізація і дезінтеграція. Пустка великого міста. Це цілком відповідає т. зв. соціялістичній владі. Керувати суспільством зневірених, ворожих і підозрілих взаємно до себе людей досить легко. Тому суму аритметичних одиниць треба замінити сумою зв'язків, які об'єднують людей. Громадян має об'єднати почуття солідарности та співпраці з культурними традиціями і моральним обов'язком до свого народу.

Насильно впроваджений Москвою до Польщі режим витворив почуття порожнечі, в якій опинилася людина, а тим самим влада. Таке суспільство хоч нарікає і незадоволене — безсиле у відношенні до влади.

Суспільство розбите на два табори — „вони" (влада) і „ми" (люди), які й досі вірять, що соціялізм можна і треба поєднати з демократизацією. Тому прихильники реформи не мають обмежитися тільки до критики існуючого стану. Треба якось шукати шляхів направи. Уряд і партія не приймуть тільки загальних гуманістичних та ідеологічних арґументів.

Крім поділу на пануючих і тими, над ким панують, існує ще інший поділ на тих, хто хоче реформ і тих, які їх не хочуть. Суспільство має витворити в собі почуття громадянської відповідальности — як заборолo проти збайдужіння та еґоїзму. Крім діягнози треба створити програму. Партію та уряд треба переконати, що громадянство не буде далі тільки пасивним об'єктом маніпуляцій.

Як довго режим може правити так, щоб не викликати народної трагедії? У політичній культурі поляків демократія є вартістю, що її високо цінять. Щоправда, українці, які жили в межах поверсальської Польщі, можуть мати іншу думку. Але є й польські інтелектуали, які сумніваються у здібності поляків до демократії. Шлях до демократії має провадити разом з вимогами виконання права, яке прислуговує громадянам. Як форум громадянської діяльности, справжньої, а не уявної, треба використати сойм. Можна осягнути дещо або й немало при умові цивільної відваги та згоди на обмеження і посвяту. Максимальна програма не має жадних шансів на успіх.

Тиснення офіційної структури на життя пересічного громадянина велике. У такій ситуації треба затримати незалежність поглядів, діяння, згідно з наказами розуму і сумління, та врешті, цивільну відвагу. Керуючись такими засадами, багато можна зробити позитивного, без зміни офіційної структури.

Таке поступування можна ще назвати самовихованням суспільства. Треба протидіяти скомпромітованим методам політичного виховання, які вживає режим. Необхідно вийти поза обов'язуючу політичну коньюнктуру, себто виробити моральний стандарт сучасної людини. Тоді стане зобов'язуючим гасло — чого не варто робити, що моральне, а що не моральне. Суспільство має випрацювати свою систему відомостей у всіх ділянках життя, наприклад служба здоров'я, шкільництва, шкоди із-за цензури і т. д.

Систематичної уваги суспільства вимагають також господарські справи з альтернативою до існуючого центрального пляну продукції. Має бути дискусія, як необхідна передумова інтелектуального життя. У Польщі неможливість дискусії викликає заник культури, немає конфронтації протилежних поглядів.

Плян має бути такий: зроби все, що можеш, навіть оте найменше. Пасивність суспільства, „махання рукою", — що від мене залежить, може народ дорого коштувати. Того власне сподівається режим і використовує пасивність. З другого боку навіть найменша активність викликає переслідування. Тому є люди, які кажуть, що існують дві можливості, що їх можна або ні використати — сидіти спокійно і толерувати систему у її теперішній формі і потихеньку між своїми її зневажати. Якщо ні, систему треба змінити фундаментально. Якщо фундаментальної зміни осягнути не можна, не варто тратити час та енерґію на часткові зміни, які не мають більшої практичної важливости і які, зрештою, також не легко осягнути. Найбільше, що можна зробити — це відмовити системі моральну підтримку. Найбільшим злом є безальтернативне мислення, в основі якого лежить страх перед дестабілізацією і несміливе бажання отримати якісь пільги від історії задурно. („Тарифа ульґова").

Суспільство підтримає тільки ідеологічну програму з метою фундаментальної перебудови системи. Опозиція також не може безконечно вимагати від суспільства довір'я і терпеливости; які б потрібні дискусії і розмови не були, якщо вони залишатимуться тільки дискусіями, молодь їх не підтримає.

Василь Витвицький

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМ ТА ЙОГО ВОРОГИ

II.

Коли мова про закордонні роз'їзди музик з України, варто звернути увагу на одну нібито дрібну, все таки досить цікаву обставину. Часто, на превеликий жаль, надмірно часто трапляється, що закордонні рецензенти називають музик з України „росіянами". Преса в Україні, звітуючи про успіхи музик у світі, пильно визбирує усі вислови похвал, при чому залюбки повторяє й згадане російщення українських мистців закордонними невігласами. При тому не дають ніякого спростовання, ні зауваження. Так і видно, що власть імущим в Україні це під смак.

Тут до речі буде заторкнути інше питання. Якого змісту й характеру бували концерти не українських, а репрезентативних музичних ансамблів, що виступали в імені цілого Совєтського Союзу? Відповідь можемо дати самі. Знову і знову ми були свідками, як музичні ансамблі з Москви чи Ленінграду приїздили сюди, до Америки, виключно з російським репертуаром. Це дивне. Бо чейже для них, для ансамблів всесоюзного маштабу, виступи скрізь у світі повинні були бути обов'язковою нагодою для показу їхньої інтернаціональної настанови, для демонстрування їхньої уваги до музики неросійських народів.

Особлива і досить складна проблема в'яжеться з оперним мистецтвом. У нас був і досі залишився сантимент до „Наталки Полтавки" з музикою М. Лисенка. Проте не станемо казати, що це якоюсь мірою репрезентативний твір нашої оперної творчости; в усякому разі не тепер, не в другій половині XX сторіччя. Тим часом Одеський оперний театр, їдучи 1971 року на міжнародний фестиваль до Болгарії, повіз власне цю народну оперету як єдиний твір українських композиторів. Виїжджаючи з Одеси у світ у товаристві таких двох випробуваних асів світової сценічної літератури, як „Аїда" Верді і „Євгеній Онєгін" Чайковського, наша скромна „Наталка Полтавка" мусіла почувати себе дуже ніяково.

Можна було б запитати: чому не повезли опери „Золотий обруч" Бориса Лятошинського? Або чому не показали одного з оперних досягнень сьогочасних українських композиторів? У книжці „Проблеми української радянської музики" (Київ, 1968) читаємо на сторінці 107 про: „бурхливий розвиток національної оперної творчости..." і про те, що „За роки Радянської влади на Україні написано чимало цікавих оперних творів,....." Запитати б: чому не показують цих творів, чому не везуть їх у широкий світ, а везуть напереміну „Наталку Полтавку" або „Запорожця за Дунаєм"?

Справа в тому, що опера це взагалі Ахіллева п'ята в музиці Совєтського Союзу. Її куди більшою мірою, ніж наприклад, симфонічну чи камерну музику, заставляють до виконування партійно-пропаґандивних завдань. В одній із постанов в програмі КПСС говориться прямо, що головною лінією в розвитку літератури й мистецтва повинно бути „високохудожнє відображення багатства та різноманітності соціялістичної дійсності, натхнене і яскраве відтворення нового, справді комуністичного".

Такі напрямні — з одного боку — ускладнюють і утруднюють композиторську працю, а — з другого — наражають оперні вистави на нехіть і незацікавлення слухачів. Хто хотіти[illegible] цілими довгими вечорами вислухувати співану пропаґанду? Створюється свого роду зачароване коло: композитора примушують писати музику до тексту, який так чи інакше служить партійним цілям. З величезним вкладом праці і коштів твір нарешті виходить на сцену, а публіка не виявляє не то ентузіязму, але й звичайного зацікавлення. Знову ж для показу за кордоном такий твір взагалі не надається. У висліді повний застій на полі оперного мистецтва в Совєтському Союзі, виходом з якого являється, — як кажуть, — їзда старими випробуваними кіньми. Коли під кінець 1974 року відбувалося в Дніпропетровському відкриття нового, шостого в Україні, театру опери й балету, то головний репертуарний натиск поставлено на „Іоланту" та „Лебедине озеро" Чайковського, „Князя Ігоря" Бородіна, „Ріґолетто" Верді — при повній неувазі до української музики.

Є — правда — один рід оперної продукції, що втішається увагою і прихильністю однаково в офіційних чинників, як також деякої частини слухачів. Це опери, сюжетом яких є возвеличування російського великодержавного минулого.

(Продовження буде)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Віч-на-віч з високим мистецтвом Павла Лопати

Наша мандрівка крізь життя проходить здебільша на поверхні вражінь і ми не вглиблюємося в суть істини. Що таке істина? Для декого істина — це ядро правди, серце світовідчуття; для іншого — це таємниця буття, це вгляд у вічність. Трапляється інколи, що заслона, яка розділює два світи — наш побутовий від правдивого і значучого — відкривається, і ми стоїмо віч-на-віч з істиною. З таким явищем, з такою нагодою стрінулися відвідувачі на образотворчій виставці Павла Лопати.

Виставка проходила в Торонто від 6-го до 13-го листопада 1982 року, в приміщеннях самого мистця. Така обстановка створила принагідне підложжя до безпосереднього контакту з мистцем, як також до більше інтимного спостереження його творчого розвитку. Виставлено було понад сорок картин, опрацьованих темперою та олією. Вони схоплювали два етапи творчої одіссеї Павла Лопати: реалістичний жанр, що проявлявся в картинах з українського побутового життя, з рідної Лемківщини („Дорога перед селом"), та в героїчних портретах з української давнини („Козацький отаман"); і другий сюрреалістичний і символічний стиль, що відслонював ту незбагненну істину. Окреме місце у виставці займали наче Богом надхнені ікони, особливо „Вишгородська Божа Матір" спонукувала до молитовних роздумувань.

Сам мистець уважає, що його картини сюрреалістичного напрямку, пов'язані із релігійною символікою, являють з себе найважливіший його вклад до мистецької скарбниці. І справді, коли вглянутися в його картину „Душі України", чи до ще недокінченого „Тернового вінка України", ми впізнаємо не лише портрети славних синів та дочок нашої батьківщини, ми знаходимо в тих образах всю містерію незнищимости України. Ми також бачимо себе в тому процесі постійного відродження. Інші картини сюрреалістичного виконання, як „Тризуб" чи „1933", нав'язують нашій свідомості дороговказ історичної тяглости та співвідповідальности за долю нашого народу. Мабуть найбільше контроверсійним образом у цій групі є „Покровителька". На ньому зображена руїна України, спричинена татарським лихоліттям, над якою звисає Мадонна з дитятком. До приватної колекції мистця входить картина, яку він назвав „Інспірація", та в якій він символічно пов'язує свій автопортрет з родиною, з Церквою, з буттям. Це також, на мою думку, — істина.

Всі ці картини захоплюють і заворожують не лише своєю тематикою та новаторством, але передусім бездоганною технікою та мистецьким виконанням. Для всіх колекціонерів новотвори Павла Лопати є неабиякою знахідкою.

Життєвий шлях Павла Лопати, який народився на Лемківщині в 1945-му році, досить складний. Мистецтво студіював на університеті в Братиславі. За участь у протисовєтських демонстраціях у 1938 році його вилучено зі студій на університеті. До Канади прибув 1969 року, закінчив студії комерційного мистецтва в році 1972-му, а від 1977 року є студентом реалістичного малюнку та рисунку при Онтарійському коледжі мистецтва. До цього часу Павло Лопата виставляв свої картини в 15-ти групових і в трьох одноособових експозиціях.

Ці короткі біографічні дані не спроможні охопити всю сильветку мистця. Павло Лопата не лише незвичайний мистець, він також незвичайна людина: багатогранний, динамічний, з ореолею своєрідної пророчости. Він послідовний та працьовитий у його мистецькому покликанні, він експериментує та удосконалює свою техніку, він постійно шукає за остаточною істиною. Павло Лопата — мистець, Богом обдарований великим талантом.

Юрій Ганас

Ол. Шпилька

Із кришталевої кулі

Традиційно під кінець року я йду до старокраєвої ворожки Дори, яка оголошується у „Вільному Слові".

— Двадцять долярів! — заправила вона.

— Чому двадцять? — запитую. — Минулого разу лише десятку коштувало!

— Інфляція, подорожіння загальне. Модерне приладдя придбала. Ось, — каже, — кришталева куля. Знаєш скільки вона коштує? За десятку, — каже, — зможу тобі лише карти скинути чи з руки поворожити, але за точність не відповідаю.

— Читай вже із кулі кришталевої! Не буду за десятку сперечатися!

— Мудре рішення! — каже. — Більшість клієнтів воліє кришталеву кулю. У ній видніше і виразніше майбутнє представляється. — Що, - запитує, - тебе цікавить?

— Світові події у першу чергу. Чи війна буде у 1973 році?

Ворожка довго вдивлялася у кулю, перехиляла голову, морщила чоло і промовила: війни не буде! Будуть побоєвища, баталії, поліційні та визвольні акції,

(Закінчення на стор. 4)

Іван Кедрин

ЛЬВІВ — ЦЕНТР УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ І КУЛЬТУРИ МІЖ ДВОМА СВІТОВИМИ ВІЙНАМИ

III.

Ця бібліотека НТШ у 1939 році нараховувала докладно 73,828 чисел із 207,923 томами і суперничила з бібліотекою польського Оссолінеум, з якою, зрештою, обмінювалася дублетами. Прегарна бібліотека була гордістю, але й великою журбою для двох фахових високої кляси учених бібліотекарів — Володимира Дорошенка й Івана Кривецького. Тут, в Америці, відоме явище „шаплі́фтерів", аматорів різних товарів у крамницях, які вони, не заплативши, ховають по кишенях, у торбинках чи широких рукавах. Для бібліотекарів НТШ у Львові пострахом були книголюби, які крадькома „випозичували" книжки, „забуваючи" віддавати їх. Коли один відомий учений, колишній голова НТШ, приходив до бібліотеки НТШ, то Іван Кривецький не відступав від нього ні на крок...

У Секціях Історично-філософічній, Математично-природничій, Лікарській і Філологічній, разом із численними фаховими Комісіями гуртувався тоді ввесь український науковий світ. Ми чули вже тут, в Америці, від декого легковажні завваги на тему передвоєнного НТШ, як ніби зборища середньошкільних вчителів. Але ж ми не мали рідного університету. Поляки — як уже сказано, закрили існуючі за Австрії 14 українських катедр і доцентур, а між тими гімназійними вчителями були вчені високої кляси. Деяких тих учителів самі поляки покликували на катедри до позальвівських університетів. Богдан Лепкий був професором Ягайлонського університету в Кракові, Володимир Кубійович був тамошнім доцентом, Мирон Кордуба і Степан Балей були професорами університету у Варшаві. Ученим із НТШ у Львові по нинішній день завдячуємо термінологію у різних ділянках науки, як природничу термінологію, що її склав Іван Верхратський, географічну — Омелян Калитовський, математики — Мирон Зарицький, астрономії — Іван Раковський ітд. Не забуваймо також, що тодішня 1-ша Академічна гімназія у Львові із своєю філією та головним заведенням своїм рівнем, системою навчання і педагогами куди перевищувала багато відомих нам сучасних американських коледжів. Бож від першої кляси гімназії вчили там латини, від третьої кляси греки, обов'язковим було навчання німецької мови, за польських часів також польської; навчали там всесвітню історію поруч з історією України, і матуристи тієї гімназії, як і клясичних гімназій у Станиславові чи Перемишлі, мали більше і глибше знання, як випускники сотень американських коледжів, у яких вся увага звернена на дрібничкове вивчання всього, що стосується Америки, та на тіловиховання, — але з легковаженням загального виховання, добрих манер.

Хай я особисто тут похвалюся, що перекладав в Академічній гімназії у Львові плавко не тільки „легкого" Гомера, але й „тяжких" — Софокла й Демостена без труду, і з староримської літератури не тільки Цезар, але й Овідій і Вірґілій не спричиняли мені труднощів. Ясно, що все це забув дочиста...

Література й журналістика мала зорганізованих членів у Товаристві письменників і журналістів імени Івана Франка ТОПІЖ, що його головами були Богдан Лепкий, Осип Маковей, Василь Стефаник, Андрій Чайковський, а останнім головою — Роман Купчинський, письменник і журналіст в одній особі. ТОПІЖ уладжувало конкурси, давало нагороди.

Центром музичного життя був Музичний Інститут імени Миколи Лисенка з такими педагогами і творцями композиторами, як Василь Барвінський, Станіслав Людкевич, Нестор Нижанківський, Антін Рудницький, Микола Колесса, Борис Кудрик і інші. Вони й заснували першу організацію професійних музик СУПРОМ, з головою Нестором Нижанківським.

Спів плекали співочі Товариства „Боян", мішаний хор, і „Бандурист", чоловічий. Театральне мистецтво розвивалось у професійних і аматорських театрах. Театр „Української Бесіди", опісля Театр ім. Тобілевича виховали цілі кадри драматичних артистів високої кляси. Недавно появились „Спогади" Йосипа Гірняка, які кидають яскраве світло на конструктивну ролю, яку український театр грав у тому часі для піднесення загальної культури народу. Уведення в український репертуар таких західніх драматургів, як Шекспір, Ібсен, Зудерман, Гальбе, а російських — Чехов — йшов у парі з появою перекладів на українську мову великих чужинецьких письменників і поетів. Однаково „Діло", як „Новий Час", газети, та „Вісник", журнал, були й видавництвами книжок. „Діло" і „Новий Час" щомісяця випускали по одній книжці з ділянки белетристики. — „Просвіта" була багатим видавництвом для широких селянських мас.

У ділянці образотворчого мистецтва це був час, коли у Львові володіли три титани в історії новітнього українського малярства: Олекса Новаківський, Іван Труш і Петро Холодний, старший. Олекса Новаківський мав власну школу малярства і його учнями були такі видатні сучасні мистці, як Михайло Мороз, Едвард Козак, Святослав Гординський. Але й була молодша ґенерація видатних мистців, як Павло Ковжун, що діставав нагороди на міжнародних виставках графіки, учень Нарбута, Роберт Лісовський, Іван Іванець, Сорохтей — графік, і інші, і ті молодші віком мистці, які шукали нових шляхів у мистецтві заснували АНУМ — Асоціяція Незалежних Українських Мистців. Почали теж видавати власний журнал. Заснувалось окреме Товариство сприяння мистцям, що його зорганізувала і була душею дружина голови УНДО й Парляментарної Репрезентації пані Іванна, загально відома як „пані Ася" Левицька, — яка ще тепер понад 90 літня живе в Ню Йорку. Цей гурт прихильників мистецтва закупив і всередині гарно влаштував гуцульську хату як дар для Олекси Новаківського, в Дорі біля Яремча на Гуцульщині. Тривким пам'ятником існування тоді у Львові видатних скульпторів залишився пам'ятник на могилі Івана Франка на Личаківському цвинтарі у Львові роботи Сергія Литвиненка. Большевики довгий час промовчували прізвище того скульптора, як колишнього старшини Дійової Армії УНР і політичного еміґранта, і під світлинами того пам'ятника на могилі Франка, де зобажено каменяра, що лупає скалу, — не було ніякого підпису.

(Продовження буде)

Екзекутивний Комітет...

(Продовження зі стор. 1)

чених на загальну суму 5,500,000 дол., але в дальшому звітував уже за працю від 1-го липня, бо тоді він її почав після обрання на цей пост на 30-ій Конвенції в травні. Його попередник на цьому пості, Василь Оріховський, з днем першого липня почав свою працю вже на пості старшого обласного організатора на Округи Ню Йорк і Ню Джерзі.

У звітовому часі, тобто від 1-го липня по кінець листопада ц.р., проведено ряд організаційних акцій, в цьому:

• Ведено акцію між конвенційними делегатами в справі організування нових членів. На 398 делегатів заледве 250 почували себе до обов'язку супроти Союзу і придбали нових членів, а 148 делегатів не придбали ні одного члена.

• В серпні і вересні ведено акцію „бонусів" для урядовців відділів, які придбають щонайменше 5 членів з життєвим забезпеченням і для таких були призначені грошові нагороди в сумі 25 дол. На жаль, тільки десять осіб одержали згаданий бонус.

• У вересні започатковано організаційні наради в округах Америки і Канади. Їх відбуто індивідуально в 19 округах Америки, а три округи Нової Англії: Ню Гейвен, Бостон і Вунсакет мали спільні наради. Відбуто такі наради в трьох округах Канади. Під час нарад також відбуто секретарський курс в округах Філядельфії і Нової Англії.

• З днем 1-го жовтня проголошено осінню організаційну кампанію для приєднання до 31-го грудня 1,000 нових членів. В зв'язку з тією кампанією проголошено „точкову акцію". Всі відділові урядовці, які придбають стільки членів, щоби мати 150 „точок", одержують бонус в сумі 50 дол.

В жовтні було таких союзовців шість, а в листопаді вісім. На грудень заповідається багато більше.

• Рівнож в жовтні, згідно з ухвалою Екзекутивного Комітету, розпочато акцію подвоєння життєвого забезпечення для членів Союзу без лікарських оглядин до 65 року життя.

• 13-го і 14-го листопада відбулася на Союзівці Сьома конференція голів окружних комітетів Америки й Канади. Під час конференції були заступлені 18 округ. Доповідачами були затруднені в Головній Канцелярії члени Екзекутиви.

• Ведено акцію, щоби всі відділи мали придбаних нових членів. На жаль, 30-го листопада на 445 відділів Америки і Канади ще дальше було 150 таких, які не придбали ні одного члена. Остання акція в грудні покращала ситуацію.

• В новій каденції розпочато видавання „Трибуни УНС" і за цей час видано чотири числа.

• Продовжувано акцію заанґажування нових організаторів, як постійних, так і обласних.

Звітодавець в дальшому назвав п'ять округ, які досі мали кращі організаційні успіхи, а це: Філядельфія придбавши 327 нових членів, Ню Йорк — 159, Чикаго — 144, Дітройт — 116 і Шамокін — 96.

У звітовому часі УНС збагатився на один новий відділ: з ініціятиви Марії Нечай та за згодою Екзекутивного Комітету засновано цей Відділ у Бімсвіллі у Канаді, в окрузі Ніяґара. Відділ одержав порядкове число 403, а за його патрона обрано Ольгу Басараб.

Звіт С.Гавриша прийнято однодушно після короткої дискусії.

Звіт заступниці головного предсідника.

Заступниця головного предсідника Ґльорія Пашен у своєму звіті поінформувала зокрема про свої відвідини 13-го листопада української громади в Елкгарті, Індіяна, куди вона їздила на рекомендацію головного секретаря В.Сохана для наладнання ситуації в 499-му Відділі УНС, секретарка якого Софія Вербянська відмовлялася від дальшого виконування секретарських обов'язків з уваги на стан свого здоров'я (слабі очі). Ситуацію наладнано, С. Вербянська погодилася продовжувати свою секретарську працю, і при цій нагоді звітодавець мала нагоду познайомитись з одною з багатьох проблем, що їх мають поодинокі громади. Вона відвідала місцевого українського православного пароха і від нього довідалася про намагання парафіян місцевої російської православної церкви всілякими способами і засобами розбивати українську громаду. Зацікавлення УНСоюзу такими і подібними місцевими справами і відповідна допомога для їх наладнування дуже на потребу. Свій звіт закінчила Ґ. Пашен згадкою про свою репрезентацію УНС на конгресі СФУЖО. Звіт прийнято однодушно і з подякою для звітодавця.

Звіт головного директора для Канади

У порозумінні з головним предсідником д-ром І. Флисом звітодавець скликав і відбув 21-го листопада ц. р. чергові наради Канадського Представництва, на яких крім налагодження ряду інших справ, остаточно оформлено і схвалено обговорюваний вже на 30-ій Конвенції проєкт доповнення до статуту (§ 4) відносно УНС у Канаді. Це доповнення, що буде спершу предметом розгляду Головним Урядом і опісля ним запропоноване на схвалення черговій Конвенції, давало б повновласть Головному Урядові встановляти Раду Директорів для УНС в Канаді, яка під юрисдикцією Головного Екзекутивного Комітету відала б усіми справами УНС в Канаді, мавши відповідну канцелярію і бюджет. Звітодавець в дальшому згадав про свої заходи для виконання вже давнішого рішення відносно приготування та публікації книжки про історію УНС в Канаді.

Звіт сен. Юзика прийнято одноголосно після короткої дискусії.

Звіт заступника головного предсідника

Д-р М.Куропась спершу згадав про наявність деяких спроб і намагань зменшити престиж і впливи УНСоюзу в громаді, яким необхідно протиставитись. В дальшому поінформував про свою акцію проти зневажливої для православних українців одної телевізійної передачі, про яку він уже інформував в „Українському Тижневику". Його лист у цій справі викликав бажану реакцію.

Звітодавець довше зупинився на своїх зв'язках з д-ром Олегом Воловиною, видатним демографом, який приготовив окрему працю про українців в Америці на базі перепису населення з 1970 року та порівняльно з попередніми переписами. Праця буде опублікована Українським Науковим Інститутом Гарвардського Університету. Деякі з багатьох вельми цікавих студійних висновків д-ра Воловини: Між усіми східньоевропейськими етнічними групами в Америці українці займають перше місце серед власників домів; Між українцями є найбільше таких, що подали свою матірню мову за рідну; Між східньоевропейськими етнічними групами найбільшу кількість жінок з вищою освітою становлять українки; Українці в загальному достосовуються до американського способу життя, але зберігають власні родинні традиції. Усе це — твердить звітодавець — „добрі новини", але є і „злі новини", як те, що українці з вищою освітою мають порівняльно з іншими групами найменший пересічний заробіток, що плідність українських жінок є менша, як в інших етнічних групах та інше. Деякі дальші цікавіші дані: майже 80% українців тепер живе у містах; У переписі з 1970 року стейт Ню Йорк уже випередив Пенсильванію щодо найбільшої кількости українців.

Звітодавець в дальшому ствердив, що в 1970 році був почався в Америці своєрідний „етнічний ренесанс", відомий зворот до свого „коріння", що тривав до 1980 року, в якому почався деякий зворот. Деякі етнічні групи вже почали „бунтуватись" проти того звороту і починають відповідну акцію. І так, для прикладу, французька група вже заповіла спеціяльну конференцію про „Мовну політику в ЗСА", на яку запрошено звітодавця та в якій він плянує взяти участь. Звітодавець рекомендує, щоб усіми цими справами УНС активно інтересувався, бо вони мають вітальне значення і вартість для самозбереження української етнічної групи як повновартісної і повноправної.

Звіт д-ра М. Куропася прийнято також одноголосно.

Звіт головного предсідника

Головний предсідник д-р Іван Флис насамперед вияснив, що звітуватиме радше про ряд актуальних справ, не доконче за порядком їх важливости.

У доповненні до звіту У. Дячук ствердив, що в Будівлі УНС усі приміщення винаймлені, за виїмком двох кімнат на партері, розмови про винайм яких тепер відбуваються.

Вітає головного організатора за відновлення публікації „Трибуни УНС".

Переведено розмови з кількома кандидатами на організаторів.

Відбуто розмову з представниками НТШ у справі купна від НТШ прилеглої до Союзівки землі. Тепер перевіряється її вартість та придатність для потреб УНС.

Нав'язано перший контакт з фахівцями процесування даних для евентуального використання цієї системи в УНС.

Звітодавець зокрема зупинився на згаданих уже в звіті У. Дячук потребах видатків на Союзівці. Також плянується вже цієї весни основно перевірити та приготовити плян побудови дому для старших віком на цій оселі.

Звітодавець в дальшому довше зупинився на інформаціях про теперішню ситуацію в українській громаді та на заходах і можливостях її наладнання. Інформації в цій справі доповнив сен. П. Юзик.

Основніші інформації та вияснення подав звітодавець також відносно деяких комплікацій, зв'язаних з підготовою та випуском фільму „За стерном долі".

В дискусії над звітом головного предсідника, як також над деякими іншими звітами, винесено ряд конкретних рішень, що їх подано сумарично на іншому місці цього звідомлення.

Звіт головного редактора

На закінчення звітування головний предсідник покликав до звіту головного редактора „Свободи" Зенона Снилика, який у своєму звіті поінформував на вступі, що Альманах УНСоюзу на 1983 рік вийшов друком 14-го грудня ц.р. і на протязі тижня був висланий тим особам, які його замовили. Ред. Снилик при цьому згадав, що в редакції були деякі труднощі з уваги на захворіння редакторів Людмили Волянської і Володимира Левенця, який все ще не повернувся до праці. Звітодавець подякував присутнім інж. С. Куропасеві, д-рові М. Куропасеві і ред. А. Драганові за статті в цій черговій книзі УНСоюзу.

В дальшому звітодавець поінформував про інші видання, які появились або друкувались у В-ві „Свобода"; відмітив, що ред. Любов Коленська отримала другу нагороду в літературному конкурсі а редактор „Веселки" проф. Володимир Барагура — першу нагороду в категорії літератури для дітей і молоді. Ред. Снилик висловив признання С. Гавришеві, як теж В. Сохановi, за випущення 4-ох чисел „Трибуни УНС" та за прикладне звітування про наради округ, організаційну кампанію та інші союзові справи на сторінках „Свободи". Звітодавець теж коротко з'ясував відгомін на заходи щодо привернення єдности в громаді в ЗСА, про підготову чергового спеціяльного числа на 22-ге січня 1983 року про Альманах УНСоюзу на 1984 рік, який буде присвячений частинно 90-річчю УНСоюзу та, в загальному, про стан і працю редакції. На цьому закінчено звітування.

Рішення і ухвали

До важливіших рішень і ухвал, що їх виніс Головний Екзекутивний Комітет УНС на цих нарадах — крім уже згаданих — належать:

Продовження нагоди подвійного забезпечення для членів УНС без лікарського огляду. На пропозицію головного секретаря В.Сохана Екзекутивний Комітет продовжив на три місяці, тобто до кінця березня 1983 року, проголошену три місяці тому надзвичайну нагоду для членів УНС подвоїти висоту свого теперішнього забезпечення без лікарських оглядин.

Підвищено максимальні суми забезпечення без лікарських оглядин. Знову ж на пропозицію головного секретаря підвищено максимальні суми забезпечення без лікарських оглядин у такому порядку:

Вік	Сума заб.	Раніше
0–40 р.	$50,000	$25,000 10,000
41—45 р.	25,000	10.000
46—50 р.	10,000	5.000
51—55 р.	5,000	3,000
56—60 р.	3.000	1.000
61—65 р.	1,000	——

Ці зміни важні від 1-го січня 1983 року.

Сума забезпечення з лікарськими оглядинами не має обмеження, за виїмком законних у деяких стейтах чи провінціях (наприклад, у стейті Ню Йорк).

Збільшено суму виплачуваних дивіденд. На пропозицію головного касира У. Дячук Екзекутивний Комітет рішив уже в новому 1983 році збільшити загальну суму виплачуваної членам дивіденди з дотеперішних 580,000 до 640,000 дол. З цієї підвишки в основному скористають ті члени, які найдовше забезпечені в УНСоюзі, та ті, які мають найдорожчі роди забезпечення.

Організаційні пляни на 1983 рік

Головний Екзекутивний Комітет УНС на цих своїх нарадах віддав найбільше уваги справі організаційних плянів і заходів у новому 1983 році. Плян цієї праці приготовив головний організатор С. Гавриш. Згідно з цим схваленим після основної дискусії пляном, організаційна праця в новому році проходитиме під гаслом ювілеїв публікацій УНС: 90-річчя „Свободи", 50-річчя „Українського Тижневика" і 30-річчя „Веселки". Основна організаційна мета: 4,000 нових членів, забезпечених на загальну суму 10,000,000 долярів. Проєктодавець в дальшому подав подробиці організаційного пляну, розподіл загальної квоти на Америку і Канаду та на поодинокі округи і на відділи, кожному з яких призначено квоту нових членів у відсотковому відношенні до кількости теперішних членів (5%) та відповідно до їх наявних спроможностей.

Між засобами для успішного переведення організаційної праці та для досягнення наміченої організаційної мети проєктодавець назвав:

Потребу заанґажувати до праці асистента головного організатора, обласних організаторів для Америки і Канади та постійних організаторів на комісовій базі винагороди;

Відбути секретарсько-організаційні курси в поодиноких округах Америки і Канади;

Відбути центральний секретарсько-організаційний курс на Союзівці;

Продовжувати акції закладання нових відділів, льотерійного забезпечування та клюбів „П'ятидесятників", „Заслужених союзовців" та „Будівничих УНСоюзу" і до них додати новий „Клюб відданих союзовців";

Признати відповідні „бонуси" за більші суми життєвого забезпечення і спеціяльний „бонус" для відділів, які будуть приєднувати кожного місяця бодай по одному членові з життєвим забезпеченням;

Признати спеціяльні нагороди для найбільш успішних організаторів;

Звернутися до всіх читачів видань УНС, щоб вони з нагоди ювілеїв цих видань постарались придбати для УНС бодай по одному членові.

Усі ці та ряд інших рекомендацій прийнято після дискусії.

Пам'ятник на могилі о. Нестора Дмитрова. Головний предсідник д-р І. Флис у своєму звіті між іншим згадав про листа від дальшої родички відомого „літописця" Американської України, другого з черги головного секретаря УНС та другого з черги головного редактора „Свободи" з кінцем минулого сторіччя, о. Нестора Дмитрова, який помер у 1925 році в Елизабеті, Н.Дж., та похований на місцевому Вічнозеленому цвинтарі, на якому поховані також св.п. д-р Лука Мишуга та св. п. Роман Слободян, у справі пам'ятника на його могилі. Визначено триособовий комітет (д-р І. Флис, д-р М. Куро-

(Продовження на стор. 4)

ЗАЯВА

Конференція Центральних Українських Академічних Професійних Товариств (КЦУАПТ), яка об'єднує сім українських академічних професійних та станових організацій, а саме — бібліотекарів, ветеринарів, журналістів, інженерів, лікарів, правників і професорів, відбула в середу 1-го грудня 1982 року у Ню Йорку чергову нараду, на якій розглянула зокрема такі питання: 1) Звернення Ієрархів Української Католицької Церкви в ЗСА до вірних, зокрема до провідників усіх організацій і товариств з 8-го вересня ц.р. 2) Спільну заяву Головних Екзекутивних Комітетів Українського Народного й Українського Братського Союзів у відповідь на звернення ієрархії Української Католицької Церкви в ЗСА з 11-го жовтня ц.р. 3) Заяву Екзекутиви Комітету за Правопорядок в УККА у відповідь на звернення Української Католицької Церкви в ЗСА до вірних з 6-го жовтня ц.р. і 4) Звернення головного предсідника Союзу Українців Католиків „Провидіння" о. шамбеляна Стефана Чомка з 27-го вересня ц.р., як також проаналізувала теперішню ситуацію в українській громаді в Америці і заявляє:

Конференція Центральних Українських Академічних Професійних Товариств вітає і цілком солідаризується із Зверненням Ієрархів Української Католицької Церкви в ЗСА до мирного компромісового поладнання конфлікту, який настав в українській громаді в Америці.

Конференція очікує, що згадані у Зверненні Ієрархів засади християнської моралі та національні інтереси, зокрема їхня пригадка, що ситуація в Україні і на поселеннях у вільному світі імперативно вимагає єдности і згоди всіх вільних українців, буде рішальною спонукою для наладнання конфлікту.

За Конференцію Центральних Українських Академічних Професійних Товариств:

Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів
Спілка Українських Журналістів Америки
Товариство Українських Бібліотекарів Америки
Товариство Українських Інженерів Америки
Товариство Українських Правників в ЗСА
Українське Лікарське Товариство Північної Америки

Ню Йорк, Н. Й. 1-го грудня 1982 року

ПОДЯКА

у незабутню пам'ять нашого Найдорожчого
МУЖА І БАТЬКА

бл. п.

ВАСИЛЯ ЗНАЄНКА

який відійшов від нас у Вічність 25-го липня 1982 р.

Цією дорогою складаємо щиру подяку всім Рідним та Друзям, що вшанували Покійного своєю участю в похоронних відправах та виявили нам — усно та листовно — свою сердечність у найтяжчі хвилини нашого горя.

Дякуємо передусім Всечеснішим Отцям, о. Юліянові Осадці за відслуження похоронних відправ та Панахид в Ґлен Спей, о. Іванові Ткачукові за відслуження Парастасу в Ню Йорку, та о. Сергію Кіндзерявому за Панахиди. Дякуємо д-рові Тедові Алтонові за прощальні слова в похоронному заведенні, а д-рові Олегові Федишинові за прощальні слова над могилою. Зокрема дякуємо Левкові Майстренкові, другові Покійного, за грудку землі з України. Особливу подяку висловлюємо Приятелям за влаштування тризни в Ґлен Спей, та Тим, що у пам'ять Покійного склали пожертви на Служби Божі та добродійні цілі.

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ та НОВИМ РОКОМ
бажаємо Всім
ВЕСЕЛИХ та ЩАСЛИВИХ СВЯТ!

ЗІНА І МИРОСЛАВА

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБЦІ

бл. п.

АННИ МЕЛЬНИКОВИЧ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в церкві в Гемтремку, Миш.
дня 8-го січня 1983 р., о год. 8:30 ранку

Просимо про молитви.

Чоловік — ПЕТРО з РОДИНОЮ

•

Вшановуючи річницю смерти Дорогої Мами Анни, син Ігор Мельникович, складає на Патріярший Фонд квоту $100.00.

В ПЕРШУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
мого Дорогого
і ніколи Незабутнього
ЧОЛОВІКА
і Доброго БАТЬКА

бл. п.

АНДРІЯ МАЙСТРИКА

який відійшов, несподівано, на удар серця на 58-му році трудолюбивого життя,

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

у вівторок, 11-го січня 1983 року
в обох Українських Церквах на терені Денверу.

Просимо помолитися за спокій душі Покійного.

У великому смутку:
дружина — СОНЯ
і син — ВОЛОДИМИР

В глибокому смутку повідомляємо
Родину, Приятелів і Знайомих,
що в понеділок, 20-го грудня 1982 року, на 90-му році життя,
відійшла у Вічність
наша МАМА, БАБУСЯ І ПРАБАБУСЯ

бл. п.

МИХАЙЛИНА СТАВНИЧА

довголітня учителька на Рідних Землях і на еміґрації.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 22-го грудня 1982 р. з Патріяршої церкви св. Покрови в Пармі, Огайо.

В смутку залишилися:
доньна — ОРИСЯ САВЧАК з мужем МИХАЙЛОМ
внук — РОМАН САВЧАК з донею ОЛЕСЕЮ
внучка — МАРТА КРАВС з мужем МИРОСЛАВОМ

Просимо ласкаво згадати Покійну у молитвах.

У глибокому смутку сповіщаємо,
що в ранніх годинах 20-го грудня 1982 року, у Клівленді, Огайо,
з Волі Всевишнього відійшов у Вічність, на 73-му році життя,
наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДУСЬ

св. п.

ОСИП НОВИЦЬКИЙ

(псевдоніми: ОНО, О-Сип, О. Гайський, О. Вовчинецький)

автор „Церква і спорт", співредактор спортового тижневика „Змаг" у Перемишлі і Львові та „Альманаха Станиславівська Земля", співробітник багатьох українських часописів в Україні та на поселеннях.

ПОХОРОН відбувся 23 грудня 1982 р., з церкви св. Йосафата на цвинтар св. апп. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Опечалені:
дружина — ІРИНА
дочка — д-р МАРТА з чоловіком проф. ДЖАНОМ СТАЙДЕЛ
син — АНДРІЙ з дружиною СУЗАННОЮ і дітьми АНДРІЄМ, ЙОСИФОМ і ХРИСТИНОЮ
Ближча і дальша Родина в Україні і Канаді

•

Замість квітів, прохаємо ласкаво складати датки на будову церкви св. Йосафата в Пармі, Огайо і на Фонд Катедр Українознавства в Гарвардському Університеті.

В ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ І МАТЕРІ

бл. п.

СТЕФАНІЇ КАРАСЬ

дня 8-го січня 1983 року
будуть відслужені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в церквах: св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й., Покров Пресв. Богородиці в Озон Парку, Н. Й. та св. Миколая в Савт Бруклині, Н. Й.

Родину та Приятелів просимо ласкаво про святі молитви за душу Покійної.

о. диякон БОГДАН — чоловік
ХРИСТЯ — дочка
ІВАН — син

Екзекутивний Комітет...

(Продовження зі стор. 3)

пась та ред. А. Драган), який перевірить справу та приготує відповідну пропозицію.

Після розгляду та вирішення ще ряду інших справ, д-р І. Флис пізно вечорі закрив формально ці чергові наради Головного Екзекутивного Комітету УНС, бажаючи всім радісних і щасливих Свят та Нового Року.

ДЖАН Ф. ЛІМАН, секретар Фльоти, який заявив, що зречеться всіх своїх побічних фінансових зв'язків з хвилиною коли перебере свій пост в Уряді, не зробив того досі, як стверджують документи. Це становить конфлікт інтересів який не повинен бути в членів Уряду.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує О. Твардовський

Про Олімпійські Ігрища в Лос Анджелесі

Хоча до наступних Олімпійських Ігрищ є ще доволі багато часу (майже два роки), але все ж таки, згідно з останнім звітом організаційного комітету, Лос Анджелес до них уже досить добре підготований. Більшість споруд та устаткувань або повністю здібнадо вжитку, або знаходиться в стадії остаточного викінчення. Єдиний комплекс, який вимагає ще трохи праці,—це конструкція зовсім нового відкритого плавального басейну при університеті Південної Каліфорнії. Ця споруда міститиме біля 11,000 глядачів та матиме 3,500 місць більше ніж московська олімпійська плавальна заля.

Славний „Колізей", який, як відомо, був головною ареною Олімпійських Ігрищ у 1932 році, у своїй перебудованій формі, міститиме понад 90,000 глядачів. У ньому, крім церемонії відкриття і закриття, відбуватимуться всі легкоатлетичні конкуренції.

„Розбовл" стадіон у Пасадіні зі своєю поємністю понад 100,000 глядачів буде ідеальним місцем для Олімпійського футбольного турніру. Боксерські змагання відбуватимуться у спортовій арені поблизу„Колізею".

Лос Анджелес „Форум" із кількістю понад 17,000 сидячих місць буде знамени тим місцем для переведення кошиківкового турніру. Гімнастичні змагання заплановані у „Полей" Стадіоні, який міститиме майже 13000 глядачів.

Конвенційний Центр у Лонг Біч із пристановищем для біля 11,000 людей під кожним оглядом не уступатиме совєтській арені „Дружба" в Москві та буде відповідним місцем для відбивання і фехтування.

Модерні бурси при університетах УКЛЯ та УСК (Університет Південна Каліфорнія) служитимуть за Олімпійську оселю, що заощадить організаторам поважну суму грошей. Взагалі під фінансовим оглядом ситуація представляється досить рожево. Фахівці передбачують, що Олімпіяда в Лос Анджелес у 1984 році всупереч дотеперішній традиції хронічних дефіцитів, виявить позитивне сальдо в формі досить поважного приходу. Все це буде доконано власними силами шляхом приватної ініціятиви та без будь-якої допомоги з боку держави, стейту або міста.

Перша Олімпіяда в Лос Анджелесі півстоліття тому була прикладом для світу, як треба будувати Олімпійські оселі, а друга Олімпіяда в цьому ж місті в 1984 році покаже світові, як можна і треба влаштувати ігрища з фінансовим успіхом.

Роман Дубляниця

Київська гаківкова дружина „Сокіл" відбуде турне по Канаді

Вперше у своїй майже 20-річній історії київський „Сокіл", єдина гаківкова дружина в Україні, що виступає у вищій лізі СССР, відбуде турне в Канаді, що розпочнеться 29-го грудня ц.р. Саме в цьому дні гаківкарі „Сокола" розпочнуть серію змагань з дружинами, що складаються зі студентів канадських коледжів, багато з яких є кандидатами до олімпійської збірної Канади.

Згідно з календарем турне, „Сокіл" має відбути зустрічі в таких містах; 29-го грудня 1982 року в Саскатуні, 30-го грудня в Йорктоні, 1-го січня 1983 року в Ріджайні, 2-го січня в Принс-Альберті, 4-го січня в Сейнт Джан (острів Ню Фоундленд), 6-го січня—Шарлтавн, 8-го січня-Сейнт Джан (Ню Бранзвик), 9-го січня—Монктон. Цей календар ігор київського „Сокола" в Канаді затвердили діячі Національної Гаківкової Ліґи А.Іґлсон і А.Кукулович. Цікаво, що майже усі виступи киян відбудуться в менших містах Канади, і тільки в кількох, де є більші українські поселення—Саскатун, Йорктон, Ріджайна і Принс-Альберт.

Під сучасну пору „Сокіл" займає у показнику табелі вищої ліги СССР—4-те місце після ЦСКА (Армія), московського „Динамо" і „Спартака" з точками відповідно: 43, 36, 33 і 29. У цей час, як в ряді російських клюбів виступає деяке число гаківкарів українського походження, у складі „Сокола" у великій більшості змагаються російські і іншонаціональні змагуни. В останніх змаганнях 28-го листопада ц.р., які відбулися в Києві з ризьким „Динамо" (Латвія), „Сокіл" переміг висідом 10 : 6 у такому складі: Шундров, Гаврілов, Горбушин, Менченков, Ладигін, Доніка, Ширяєв, Парфілов, Овчинніков, Куліков, Давідов, Наріманов, Голубович, Степанищев, Ісламов, Дьомін, Шастін, Земченко, Мажугін

Між іншими, в складі цієї латвійської дружини виступали змагуни з такими українськими прізвищами: Семеряк, Манченко і Шостак. Можливо, що до складу „Сокола" включать декількох інших „благонадійних" змагунів з російських клюбів.

Крім „Сокола", в тому ж часі до Канади приїжджає гаківкова збірна СССР, яка відбуде серію змагань з професійними клюбами Національної Гаківкової Ліги. Дня 28-го грудня ц.р. збірна започаткує грою з клюбом „Ойлерс" в Едмонтоні. 30-го грудня відбуде зустріч з клюбом „Нордікс" в Квебеку, 31-го грудня ц.р.—з „Кенедієнс" в Монтреалі. Дальші ігри відбудуться з кількома клюбами в ЗСА, включно з клюбом „Флаєрс" у Філядельфії.

(от)

УСО„Тризуб"-„Дунабія"С.К 0 : 0, 2 : 0

Звичайно, змагання за чашу є дуже завзяті, бо дружина, що програє, відпадає від дальших розгривок. Такими були й змагання „Тризуба" з німецьким клюбом „Данубія" за професійну чашу ЗСА, які відбулися 5-го грудня ц.р. на площі „Тризубівки". Не зважаючи на численні стріли по воротах гостей та небезпечні ситуації у підворітті „Тризуба", в звичайному часі вислід залишився 0:0. Коли суддя зарядив догривку 2 х 15 хвилин, то і в першій половині тієї догривки воротар німців оборонив декілька разів свої ворота від можливих голів. Щойно в кінцевій фазі цих змагань Санторо здобув ведення 1 : О, а кілька хвилин пізніше Ґамбаро устійнив вислід для „Тризуба" 2 : 0. Таким чином, „Тризуб" ввійшов до півфіналу округи.

Відбулося декілька змагань молодших дружин „Тризуба". Юнаки до 14-ти років перемогли своїх однолітків з клюбу „Торесдейл" висідом 2 : 1. Обидва голі для „Тризуба" стрілив М. Качай. Дружина до 13-ти років зазнала поразки з клюбом „Ліберті Белл" вислідом 1 : 5. Єдиного голя для „Тризуба" здобув Браєн. Дружина до 10-ти років перемогла клюб „Данубію" вислідом 4 : 1. Переможні голі для „Тризуба" здобули Санторе 3 і Літкевич.

М.С.

Де поділися українські відбиванкові дружини?

Слідкуючи за активністю українського елементу в американському організованому спорті, в цьому сезоні я не зустрічаю в спеціялізованих публікаціях, ані в „Спортових Вістях" „Свободи" згадок про якенебудь існування, або виступи наших дружин. За виймком жіночої дружини УСВТ „Ч.Січ" що бере жваву участь в офіційних американських турнірах, тут, на сході ЗСА, запанував чистий „відбиванковий спокій".

Здається не краще мають ся справи і в інших містах середньої і західної Америки та в Канаді. Де поділися українські відбиванкові дружини? Що сталося з нашими відбиванковими діячами, тренерами, ентузіястами?

Згідно з пресовими повідомленнями, минулої весни і пізніше, на початку літа, в першенствах УСЦАК—Схід і УСЦАК, брало участь кільканадцять дружин в різних групах. Чому хоч частина цих дружин не бере участи в офіційних турнірах Відбиванкової Асоціяції ЗСА, важко пояснити. Припускаю, що велика більшість цих дружин—це одноразові збірки, які зі спортом не мають нічого спільного.

І саме тут мені прийшов на гадку лист до редакції „Спортових Вістей" „Свободи", який недавно написав п. Іванюк. В ньому, між іншим, були згадки про цей елемент, тренерів й змагунів, що виломилися з організованого українського спорту, заповнили чужі дружини і там віддано служать й виконують накази чужих провідників. Провіривши факти, мушу признати, що Іванюк мав рацію. Ця нещаслива наша вікова „недуга", назва якій „служба чужим", у великій мірі причинилася до цієї ліквідації організованої української відбиванки в ЗСА і Канаді. Нічого в світі не діється само-собою, усе має свої добрі або злі традиції. На жаль, наші колись горіючі ентузіясти цього спорту наслідують ці гіршi традиції.

В окупованій Україні наші спортовці примушені виступати в дружинах СССР, тобто Росії, а тут, у вільній країні Вашінгтона, діти наших „патріотичних" батьків, вихованці наших патріотичних організацій, не можуть, не хочуть, чи не вміють зорганізуватися при даному спортовому осередкові, чи створити самостійну дружину.

Та це не єдина, мабуть, причина ліквідації українських дружин. Існують й інші, деякі оправдані, деякі ні, але мусимо знову повернути до тієї гіршої сторінки нашої традиції в спорті, якою є глуха байдужість нашого суспільства і наших центральних установ до живучих, організованих клітин нашої молоді і особливо до організованого спорту. Така у нас традиція, що плачемо і уболіваємо та прославляємо цінних людей і корисні організації, щойно тоді, коли їх вже на цьому білому світі немає. Цим ми різко відрізняємося від інших народів, які роблять навпаки. Це ми бачимо і в спорті, в якому наше суспільство в ЗСА і Канаді залишається у великому боргу та не використовує великих можливостей. Чи ж це не сором, що, наприклад, у великій гаківці в ЗСА і Канаді беруть участь десятки першорядних талантів українського походження, більшість з яких до нього не признається? Це, що ми їх „робимо" українцями, не має жодного для них значення.

У цих замітках ми говоримо стисло про спортову ділянку, але основне джерело лиха має свій початок від того розгарді яшу, що у нас панує в суспільно-громадсько-політичній ділянках. Бує, ми потішаємо себе своєю організованістю, динамічністю. А на ділі? Ми тотально й безнадійно розсварені. Це теж є одною з причин, чому втікає від нас чинкий елемент не тільки від спортових організацій, але й від інших організацій та середовищ. Осуджуючи вислужництво чужим, центральним установам треба теж застановитися над тією підставовою проблемою, якою є втеча нашого молодшого покоління від нашого організованого життя. Сучасний стан внутрішньої „холодної війни" тільки приспішує цю втечу й денаціоналізацію.

Б.Дрогобицький

ПОДАТКОВИЙ УРЯД в ЗСА вже почав розсилати формуляри на виповнення податкових зізнань за 1982 рік. 56 мільйонів цих формулярів, що є вже у поштових урядах, поставлені одні на одних були б високі на 210 миль, а коли б ті формуляри розпростерти то мовна б ними окружити сорок разів землю або два рази дорогу на місяць і назад.

Із кришталевої...

(Продовження зі стор. 2)

але війни не буде. Бачу, — каже, — велику боротьбу Совєтського Союзу за мир у цілому світі... Бачу Андропова... Не спить він ні вдень, ані вночі. Бореться за мир і дружбу народів.

— Сталін, — зауважую, — боровся за мир переважно вночі, а цей і вдень?

— Як наш землячок Федорчук у Москві почувається?

— Федорчука бачу у „чорному вороні".

— Він везе, чи його везуть?

— Спочатку возить він, а пізніше — повезуть його...

— Знайомо!... А як із урожайністю в СССР на 1983 рік?

— Буде посуха, пізнє літо, рання осінь. Неврожай. Американські кораблі розладовують збіжжя, бачу, в Одесі. Також бачу: везуть туди різні машини, устаткування, інструменти.

— Може бачиш той мотузок, що Ленін віщував, на якому капіталісти повиснуть?

— Ні, — каже, — мотузка не видно, але бачу довгу нетто руру не то трубу, чим Москва пускає газ, від якого люди падають як мухи.

— Капіталісти падають також?

— Ні, вони маски понадягали.

— Я так і гадав... Звичайним людям завжди першим дістається.

— Що там в українській діяспорі показує?

— У діяспорі, бачу — фронт, окопи, перепалки і велику боротьбу за єдність. Довбасять себе взаємно!

Чуби тріщать!

— Хто виграє? — запитую.

— Андропов, — каже, — виграє...

— І тут він виграє?! Поверни, вимагаю, мої гроші! Я піду до іншої ворожки.

ВІДДІЛИ СУА

У вістці Д. Пристая „Рочестерська Округа УНС пожвавлює працю" („Свобода" ч. 241, за вівторок, 21-го грудня), у передостанньому параграфі згадано помилково серед дискутантів Валентину Підлісну, в той час, як має бути — Валентин Підлісний. В останньому параграфі цієї ж вістки, де мова про працьовитих членок з 46-го і 47-го відділів, не зазначено, що це відділи Союзу Українок Америки. — Ред.

До
ВШ Членів УНС - Передплатників „Свободи"

Грудень, 1982

Вельмишановні Члени - Передплатники!

Делеґати 30-ої Конвенції УНСоюзу схвалили підвищити ціну передплати „Свободи" для членів УНСоюзу із $7.80 на $15.00 річно, беручи під увагу значно збільшені видатки Видавництва на поштові оплати, газетний папір та інші кошти.

Схвалена 30-ою Конвенцією підвишка передплати входить в силу від 1-го січня 1983 року, або від черговоі дати платности квартальних, піврічних чи річних вкладок. Значить, Ваші вкладки, які включають передплату „Свободи", платні від 1-го січня 1983 року, або від черговоі дати платности на квартальних, піврічних чи річних ставках після 1-го січня 1983 року, будуть збільшені на $7.20 у річному відношенні; $3.60 піврічно, $1.80 квартально та 60 центів місячно.

Така сама підвишка передплати "Свободи" зобов'язує і всіх тих членів УНС, які платять цю передплату окремо від своїх вкладок, висилаючи їх прямо до адміністрації „Свободи".

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

Нові ціни передплати для членів:
$15.00 річно, $7.50 півріччно, $3.75 квартально, $1.25 місячно.